

Op-ed by Klaus Regling in Kathimerini (Greek version)

[View PDF](#)

19/08/2018

ESM

**Klaus Regling - Managing Director, European Stability
Mechanism**

Op-ed published on website of Kathimerini

Original language: English

Θυμάμαι την ανακούφισή μου όταν οι ηγέτες της Ευρωζώνης συμφώνησαν με τον πρωθυπουργό Αλέξη Τσίπρα ένα πακέτο βοήθειας από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης νωρίς το πρωί στις 13 Ιουλίου του 2015. Αυτό αποτέλεσε τη βάση για ένα νέο πρόγραμμα της Ελλάδας, το οποίο οι υπουργοί Οικονομικών της Ευρωζώνης ενέκριναν στις 19 Αυγούστου 2015 και που επέτρεψε στη χώρα να παραμείνει στη νομισματική ένωση και να ξεκινήσει εκ νέου τη διαδικασία μεταρρύθμισης. Είχαμε μόλις αποφύγει ένα «Grexit», για το οποίο πάντα προειδοποιούσα ότι θα ήταν η πιο ακριβή λύση για την Ελλάδα αλλά και για τα υπόλοιπα 18 κράτη-μέλη. Για την Ελλάδα, οι κίνδυνοι θα περιελάμβαναν το οικονομικό χάος και την πολιτική αστάθεια σε μια περιοχή η οποία είναι γεμάτη γεωπολιτικές εντάσεις.

Καθώς βγαίνει η Ελλάδα από το πρόγραμμα του ΕΜΣ, σκέφτομαι τις δύσκολες στιγμές που έχουν περάσει οι Έλληνες. Δυστυχώς, δεν ξεπλάγην όταν η Ελλάδα βρέθηκε αντιμέτωπη με υπαρκτά προβλήματα στο τέλος του 2009. Θυμάμαι έντονα τα πολύχρωμα γραφήματα του τότε προέδρου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας Ζαν-Κλοντ Τρισέ που μας παρουσίαζε τακτικά στις συνεδριάσεις του Eurogroup, μετά την είσοδο της Ελλάδας στο ευρώ. Αυτά έδειχναν ότι από το 1999 οι μισθοί αλλά και οι συντάξεις στην Ελλάδα αυξάνονταν πιο γρήγορα από οποιαδήποτε άλλη χώρα του ευρώ και ότι το κόστος εργασίας ξεπερνούσε την αύξηση της παραγωγικότητας. Ως αποτέλεσμα, η χώρα υπονόμευε την ανταγωνιστικότητά της, ενώ το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών

κατέστη μη βιώσιμο. Οι επενδυτές τελικά αρνήθηκαν να δανείσουν στην Ελλάδα το 2009, σοκαρισμένοι από την τεράστια ανοδική αναθεώρηση του ελληνικού δημοσιονομικού ελλείμματος στο 15,6%.

Το υψηλό ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και τα δημοσιονομικά ελλείμματα, καθώς και οι λανθασμένες πολιτικές που εφαρμόστηκαν εδώ και χρόνια, θα μπορούσαν να διορθωθούν μόνο μέσω οδυνηρών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, όπως η μείωση των μισθών, των συντάξεων και του προσωπικού στον δημόσιο τομέα. Αυτό ήταν απαραίτητο για να γίνει η Ελλάδα μια βιώσιμη και ανταγωνιστική οικονομία ξανά. Λυπάμαι βαθύτατα που αυτές οι τεράστιες προσπάθειες από μεγάλο μέρος του ελληνικού πληθυσμού –συχνά από τους πιο ευάλωτους– δεν αναγνωρίζονταν πάντοτε στη Γερμανία και σε άλλες χώρες.

Πολλές φορές με ρωτούν γιατί χρειάστηκε η Ελλάδα οκτώ χρόνια και τρία προγράμματα, ενώ Ιρλανδία, Πορτογαλία και η Κύπρος κατάφεραν να αποκτήσουν πρόσβαση στις αγορές μέσα σε τρία χρόνια και μόνο μετά ένα πρόγραμμα. Πρώτα απ' όλα η έκταση των προβλημάτων στην Ελλάδα ήταν πολύ μεγαλύτερη από οπουδήποτε αλλού. Επίσης, η διοίκηση της χώρας και η ικανότητα να εφαρμόσει μεταρρυθμίσεις που είχαν συμφωνηθεί στα προγράμματα προσαρμογής ήταν πολύ πιο αδύναμες. Τέλος, η Ελλάδα όχι μόνο διέκοψε αλλά και αντέστρεψε τις μεταρρυθμίσεις κατά το πρώτο μισό του 2015. Το κόστος γι' αυτό το επεισόδιο του 2015 τιμολογείται από 86 δισ. έως 200 δισ. ευρώ.

Στην αρχή ο βασικός σκοπός των προγραμμάτων διάσωσης ήταν να παρέχουν χρήματα. Βασιστήκαμε σε μεγάλο βαθμό στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και στην εμπειρία του στην επίλυση κρίσεων για περισσότερο από έξι δεκαετίες. Ομως, από το 2015, ο ρόλος του ΕΜΣ έχει εξελιχθεί και πλέον είναι πλήρες μέλος στον σχεδιασμό και στην παρακολούθηση των προγραμμάτων, από κοινού με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την ΕΚΤ και το ΔΝΤ. Αυτό που ήταν πρώτα τρόικα, έγινε κουαρτέτο. Παρά τις περιστασιακές διαφορές απόψεων που είχαμε η συνεργασία ήταν καλή. Η εμπειρία μάς δίδαξε ότι θα μπορούσαμε πάντα να βασιζόμαστε στους πιο σημαντικούς Έλληνες συνομιλητές μας, τον υπουργό Οικονομικών Ευκλείδη Τσακαλώτο και τον αναπληρωτή του Γιώργο Χουλιαράκη.

Με το ελληνικό πρόγραμμα αναπτύξαμε ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο αντιμετώπισης κρίσεων που διαφέρει από αυτό του ΔΝΤ. Το ΔΝΤ χορηγεί δάνεια στην Ελλάδα για περίοδο 10 ετών, με επιτόκια περίπου 4%. Αυτό είναι πολύ διαφορετικό από τα δάνεια που χορηγούνται από τα ευρωπαϊκά ταμεία διάσωσης. Τα δάνεια ύψους 204

δισ. ευρώ του ΕΜΣ και ΕΤΧΣ στην Ελλάδα λήγουν έπειτα από πολλές δεκαετίες, ενώ τα επιτόκιά μας είναι ουσιαστικά τα ίδια με αυτά που πληρώνουμε στους επενδυτές των χρεογράφων μας που επί του παρόντος είναι περίπου στο 1%. Για τους λόγους αυτούς, η προσέγγιση του ΔΝΤ για τη βιωσιμότητα του χρέους -η οποία εξετάζει τον δείκτη του χρέους προς το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) σε χρονικό ορίζοντα 10 ετών- πρέπει να συμπληρωθεί όταν εξετάζουμε μια χώρα όπως η Ελλάδα. Θα πρέπει επίσης να εξετάσουμε τις ακαθάριστες ανάγκες χρηματοδότησης της Ελλάδας, το άθροισμα των ετήσιων πληρωμών τόκων και κεφαλαίων. Τα στοιχεία δείχνουν ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι θα παραμείνουν κάτω από ένα όριο 15-20% του ΑΕΠ μακροπρόθεσμα.

Κατά τη διάρκεια των οκτώ ετών, η Ελλάδα έλαβε μια απaráμιλλη στήριξη από τους εταίρους της στον ιδιωτικό και στον δημόσιο τομέα. Η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα το 2012 μείωσε το χρέος της Ελλάδας προς ιδιώτες επενδυτές περισσότερο από 100 δισ. ευρώ. Ήταν το μεγαλύτερο κούρεμα στην παγκόσμια ιστορία. Οι ευνοϊκές συνθήκες δανεισμού του ΕΤΧΣ και του ΕΜΣ, με μακροχρόνιες προθεσμίες λήξεων και αναβολής πληρωμής τόκων, επιτρέπουν στην Ελλάδα να εξοικονομήσει περίπου 12 δισ. ευρώ ετησίως στο κόστος εξυπηρέτησης του χρέους, το οποίο αντιστοιχεί στο 6,7% του ΑΕΠ κάθε χρόνο. Αναμένουμε τα βραχυπρόθεσμα μέτρα ελάφρυνσης του χρέους, τα οποία χορήγησε ο ΕΜΣ τον Ιανουάριο του 2017, να μειώσουν το χρέος κατά 25 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ και τις ακαθάριστες ανάγκες χρηματοδότησης κατά έξι ποσοστιαίες μονάδες έως το 2060. Τα μεσοπρόθεσμα μέτρα, τα οποία αναμένουμε να εφαρμοστούν μετά το καλοκαίρι, θα πρέπει να μειώσουν τα δύο αυτά στοιχεία κατά 30 ποσοστιαίες μονάδες και οκτώ ποσοστιαίες μονάδες αντιστοίχως. Κάποιοι στην Ελλάδα υποτίμησαν πόσο πολιτικό κεφάλαιο αρκετές κυβερνήσεις της Ευρωζώνης έπρεπε να σπαταλήσουν για να πείσουν τους ψηφοφόρους και τα Κοινοβούλιά τους ότι αυτές οι προσπάθειες για την Ελλάδα ήταν και για το δικό τους συμφέρον.

Καθώς η Ελλάδα κινείται προς την κατεύθυνση της οικονομικής της ανεξαρτησίας, είμαι σίγουρος για το μέλλον της. Η Ελλάδα βρίσκεται σε καλό δρόμο για να γίνει μια βιώσιμη και ανταγωνιστική οικονομία, εφόσον συνεχίσει να εκσυγχρονίζει και να ανοίγει την οικονομία της. Πιστεύω ότι αυτό θα συμβεί. Τόσο ο πρωθυπουργός όσο και ο αρχηγός της αντιπολίτευσης είναι μεταρρυθμιστές και με διαβεβαίωσαν ότι υποστηρίζουν τους στόχους του προγράμματος ΕΜΣ.

Ο ΕΜΣ θα είναι ο μακροπρόθεσμος εταίρος της Ελλάδας. Τα συμφέροντά μας ευθυγραμμίζονται. Επιθυμούμε η χώρα να είναι επιτυχημένη, όχι μόνο επειδή

θέλουμε έναν ισχυρό εταίρο, αλλά και γιατί ευελπιστούμε να αποπληρωθούν τα δάνειά μας. Ο ΕΜΣ θα συνεργαστεί με την Ελλάδα μέχρι την πλήρη αποπληρωμή και του τελευταίου δανείου. Όλοι οι εταίροι της Ευρωζώνης στέκονται δίπλα στους Έλληνες. Στη δήλωση του Eurogroup του Ιουνίου για την Ελλάδα, οι υπουργοί Οικονομικών ανέφεραν ότι είναι έτοιμοι να βοηθήσουν τη χώρα περαιτέρω σε περίπτωση που απροσδόκητα δυσμενείς εξελίξεις απειλούν το μέλλον της. Αυτή η μακροπρόθεσμη δέσμευση για την Ελλάδα, μαζί με όλα τα μέτρα υποστήριξης και ανακούφισης των τελευταίων οκτώ ετών, είναι ο λόγος που νομίζω ότι είναι δικαιολογημένο να πούμε ότι η Ευρώπη συμμετείχε στη μεγαλύτερη πράξη αλληλεγγύης που έχει δει ποτέ ο κόσμος.

Contacts

[Cédric Crelo](#)

Head of Communications and Chief Spokesperson

+352 260 962 205

c.crelo@esm.europa.eu

[Anabela Reis](#)

Deputy Head of Communications and Deputy Chief Spokesperson

+352 260 962 551

a.reis@esm.europa.eu

[Juliana Dahl](#)

Principal Speechwriter and Principal Spokesperson

+352 260 962 654

j.dahl@esm.europa.eu